ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Aan de raad van de gemeente Ameland
t.a.v. mevrouw J. Metz, raadsgriffier
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Haarlem, 15 juni 2023

Reg.nr. : 1003527/215/474/1110
Betreft : accountantsverslag 2022

Geachte leden van de Raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2022 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds in concept besproken met de heer S. Winia RA, controller van de gemeente Ameland.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

Bijlage: accountantsrapport 2022 gemeente Ameland

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

ACCOUNTANTSRAPPORT 2022

GEMEENTE AMELAND

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5
1.1 Algemene ontwikkelingen COVID-19, Oekraïne- en Energiecrisis en inflatie 5
1.2 Controleaanpak 5

2. CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES 6
2.1 Controleplan en -protocol 6
2.2 Risicoanalyse 6
2.3 Controletoleranties 6

3. UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE 7
3.1 Interne beheersing van voldoende niveau 7
3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2022 7
3.3 review op bevindingen interne controles 7

4. UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE 8
4.1 Algemeen 8
4.2 Begrotingsrechtmatigheid 8
4.3 Financiële administratie 8
4.4 Sociale domein 9
4.5 Opmerkingen jaarverslaggeving 10
4.5.1 Algemeen 10
4.5.2 Rekening van baten en lasten 10
4.6 Balans en financiële positie 11
4.7 Vaste activa 12
4.8 Energiepark Ballumerbocht BV 13
4.9 Grondexploitaties 13
4.10 Voorzieningen 14
4.11 ENSIA – informatiebeveiliging 15

5 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA) 16
5.1 Algemeen 16
5.2 Toenemend aantal regelingen 16
5.3 Projectverantwoordelijkheid in relatie met SiSa 17
5.4 Specifieke attentiepunten 17
5.5 Tabel van fouten en onzekerheden 17

6 OVERIGE CONTROLEBEVINDINGEN 18
6.1 Wet Normering Topinkomens (WNT) 18
6.2 Fraude 18
6.3 Fraude en continuïteit onderwerp in de verklaring 18

7 ACTUELE ONTWIKKELINGEN 19
7.1 Handreiking Uniform Control Framework 19
7.2 Invoering Omgevingswet is een feit 19
7.3 Aanpassingen in Notitie Overhead 19
7.4 Duurzaamheidsverslaggeving komt eraan 19
7.5 Adviesrapport ‘Elke regio telt’ 20

8 CONCLUSIE 21
8.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheden 21
8.2 Controleverklaring 21

Sisa Tabel fouten en onzekerheden 2022 23

Aan de raad van de gemeente Ameland
t.a.v. mevrouw J. Metz, raadsgriffier
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Reg.nr:
Betreft: Accountantsrapport 2022 gemeente Ameland

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Ameland gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Deze verzenden we separaat aan het college om te worden opgenomen in de definitieve jaarrekening.

In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer op basis van onze controle van de jaarrekening 2022. Wij hebben onze concept-bevindingen afgestemd Financiën.

1. INLEIDING

Met uw besluit tot inhuur van accountantsdiensten van 7 januari 2011 hebben wij een opdracht voor de controle van de jaarrekening. Eind 2017 heeft u besloten tot een continuering van de controleopdracht voor de periode 2018 – 2023. Wij zijn u erkentelijk voor het vertrouwen dat daaruit blijkt.

1.1 Algemene ontwikkelingen COVID-19, Oekraïne- en Energiecrisis en inflatie

Het afgelopen boekjaar stond onder meer in het teken van de afhandeling en het herstel na de COVID-19. Maar ook de noodopvang van Oekraïners, de asielcrisis, de beschikbaarheid woningen en de stikstofdiscussie heeft impact op burgers en bedrijven en op de gemeentelijke organisatie.

De oorlog in de Oekraïne heeft verder een groot effect op de energieprijzen in Europa en heeft tevens de inflatie fors aangewakkerd. De gevolgen daarvan zijn in 2022, maar ook op dit moment nog steeds voelbaar. Door de Oekraïne-crisis zijn de benzine, gas- en elektriciteitsprijzen enorm gestegen. Om aan de hoge prijzen voor burgers het hoofd te bieden heeft de regering in 2022 een energietoeslag voor de laagste inkomens in het leven geroepen. Uw gemeente is als ‘doorgeefluik’ verantwoordelijk voor het uitkeren van de toeslagen aan rechthebbenden.

1.2 Controleaanpak

Onze controleaanpak is ten opzichte van het voorgaande boekjaar niet gewijzigd en bestaat uit hoofdlijnen uit drie ‘fasen’, namelijk de planning en risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Het controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 gaan wij in op de ontwikkelingen rondom rechtmatigheid. De belangrijkste bevindingen uit de eindejaarscontrole staan in hoofdstuk 4. Vervolgens gaan wij apart in aparte hoofdstukken nog in op de SiSa-bijlage, enkele algemene controle-onderwerpen en actualiteiten.

2. CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2022 is vastgelegd in het Controleprotocol 2021-2024 incl. het normenkader 2021. Uw raad heeft op 20 december 2021 het Controleprotocol, alsmede het interne controleplan 2021 – 2024 vastgesteld. Dit is mede uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2022.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Ameland mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	**Goedkeurend**	**Beperking**	**Oordeelonthouding**	**Afkeurend**
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de totale lasten in de programmarekening 2022 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 315.000 en een totaal van onzekerheden van € 945.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

In het vigerende controleprotocol van de gemeente Ameland heeft uw gemeenteraad een rapporteringsgrens van € 25.000 vastgesteld.

3. UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2022, geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2022.

3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2022

Rechtmatigheid en de (verbijzonderde) interne controle heeft de nodige aandacht van uw organisatie. Als kader geldt – voor het boekjaar 2022 - het (geactualiseerde) intern controleplan 2022. Dit plan is de basis voor de verbijzonderde interne controles. Wij hebben de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) beoordeeld. VIC is tijdig afgerond. De bevindingen van de VIC zoals verwoord in de Eindrapportage rechtmatigheid 2022 hebben geen direct effect op ons oordeel; er zijn wel diverse aanbevelingen die wij van harte ondersteunen.

3.3 review op bevindingen interne controles

Conform de gemaakte afspraken zijn voor 2022 de verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd, inclusief de relevante onderdelen van het sociaal domein. Zie ook het hoofdstuk hierna. Hiermee zijn de belangrijkste financiële processen in 2022 geraakt. Wij hebben deze interne werkzaamheden gereviewed.

De intern geconstateerde fouten en onzekerheden zijn vastgelegd in een verslag en zijn, op zichzelf beoordeeld, niet materieel voor ons oordeel in de controleverklaring.

De belangrijkste opmerkingen uit de VIC zijn kort samengevat:

- een marginale overschrijding (< 10.000 euro) van twee investeringskredieten;
- op twee activiteitengroepen is sprake van een minimale begrotingsoverschrijding (< 3.000 euro).

4. UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

4.1 Algemeen

Begin mei 2023 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2022, inclusief de SiSa-verantwoording en het aanleverdossier was voldoende om onze controle te starten. De jaarrekeningcontrole is conform de planning tijdig afgerond. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2022.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de financiële verordening ex. artikel 212, met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de Commissie BBV heeft vastgelegd.

Uit het jaarverslag 2022 blijkt dat er bij de programma's en op activiteitengroepsniveau op de lasten geen noemenswaardige overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Het college geeft in de programmaverantwoording (paragraaf verantwoording ten aanzien van rechtmatigheid) een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en gerealiseerde baten en lasten. Naast een financiële analyse wordt tevens de aard en reden van onder- en overschrijdingen per programma en activiteitengroep toegelicht.

Tevens is aangegeven of de posten incidenteel dan wel structureel zijn. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 worden de overige onder- en overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit de reserves door uw raad geautoriseerd. Wij zijn bij onze oordeelvorming rechtmatigheid hiervan uit gegaan.

4.3 Financiële administratie

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2022 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

Bij de toeristenbelasting plaatsen we jaarlijks nog een kanttekening. Een materieel deel van de opbrengst inzake toeristenbelasting wordt geïnd en afgedragen door Wagenborg Passagiersdiensten B.V. Wagenborg laat de afdracht toeristenbelasting jaarlijks door een accountant controleren. Ten tijde van het afronden van onze controle was de goedkeurende controleverklaring bij de opgave toeristenbelasting 2022 nog niet beschikbaar.

Aangezien in voorgaande jaren telkens een goedkeurende controleverklaring is ontvangen, nemen wij net als in voorgaande jaren de 'onzekerheid' (omdat de controleverklaring over 2022 nog niet beschikbaar is) niet mee in onze oordeelsvorming;

Overigens geeft het college in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, niet alleen in een schematische risico-inventarisatie, maar ook met een heldere toelichting de belangrijkste risico's weer die op dit moment worden onderkend.

4.4 Sociale domein

Uitvoering en verantwoording door Sociaal Domein Friesland
De taken in het kader van de Wmo en Jeugdwet heeft de gemeente Ameland (deels) overgedragen aan Sociaal Domein Friesland (SDF) voor onder meer het contractbeheer. De administratie van de sociale uitkeringen (back-office) is uitbesteed aan de gemeente Leeuwaren. De front-office is nog op het eiland zelf.

Voor de verantwoording van de Wmo en de Jeugdhulp is Ameland mede afhankelijk van SDF (en zorginstellingen). Hierdoor blijft de interne beheersing rondom het budgetbeheer, de afwikkelingen van de budgetten en contracten van Jeugdhulp lastig.

Jeugdhulp
De kosten voor jeugdhulp komen in 2022 uit op € 546.707. Alhoewel deze kosten, gelet op het karakter van de zorg, niet direct beïnvloedbaar zijn, is het verstandig om de ontwikkeling ervan te bewaken. De verantwoording van de kosten voor de jeugdhulp gaat trouwens, in vergelijk met voorgaande jaren, inmiddels soepeler. Zo verantwoorden grote zorginstellingen zich tijdig door middel van een productieverantwoording en indien relevant voorzien van een controleverklaring.

Persoonsgebonden budgetten 2022
Een deel van de Wmo- en Jeugdzorg wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (Pgb's). Deze Pgb's worden namens de gemeente door de Dienst toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verzorgd.

Voor de feitelijke levering van de zorg en de verantwoording van de feitelijke kosten is de gemeente afhankelijk van de SVB. En de SVB had ook in 2022 nog problemen met het afronden van haar administratie en het afleggen van verantwoording daarover; ze heeft van haar accountant een controleverklaring met beperking ontvangen voor getrouwheid en een afkeurend oordeel voor de rechtmatigheid.

Wij hebben geconstateerd dat Ameland in 2022 enkele cliënten heeft aan wie de Sociale Verzekeringsbank een Persoonsgebonden budget uitkeert. De financiële omvang is voor de jaarrekening 2022 dan ook zeer beperkt.

Noodopvang Oekraïners
Het rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor de noodopvang van Oekraïners. De verantwoording over deze middelen wordt gedaan via de SiSa-systematiek (zie ook Sisa-bijlage in de jaarrekening). Gemeente Ameland heeft € 332.900 aan voorschot ontvangen van het Rijk voor de financiering van de noodopvang.

Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij vastgesteld dat in programma 2 voor Noodopvang Vluchtelingen (Oekraïners) € 67.675 aan kosten zijn gemaakt, en daartegenover € 110.323 aan baten zijn verantwoord. Het stelsel van baten en lasten is hier niet adequaat toegepast.

Door de te hoge verantwoorde baten van € 43.000 is de balanspost ‘nog te besteden bedragen’ (verplichting) voor dit bedrag te laag opgenomen. Deze (niet gecorrigeerde) fout nemen wij mee in onze foutenevaluatie.

Voor de volledigheid melden wij dat de gegevens in de SiSa-verantwoording 2022 wel juist zijn.

4.5 Opmerkingen jaarverslaggeving

4.5.1 Algemeen

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Ameland in voldoende mate voldoet aan de bepalingen zoals opgenomen in het BBV.

In de systematiek van het BBV wordt in de gemeentelijke jaarverslaggeving aan het (meer) inhoudelijk (jaar)verslag, de programmaverantwoording en de paragrafen, een meer centrale rol toebedeeld dan aan de jaarrekening. Wij kunnen ons voorstellen dat u de onderdelen in uw jaarrekening eveneens in deze volgorde gaat presenteren.

Wij zijn van mening dat, met inachtneming van de huidige inrichting van de jaarrekening, de rekening een voldoende inzicht geeft in het over 2022 gerealiseerde resultaat en de financiële positie per 31 december 2022. Tevens wordt duidelijk inzicht gegeven in de over- en onderschrijdingen die ten opzichte van de door de raad goedgekeurde programmabegroting hebben plaatsgevonden. In de toelichting op de rekening bij paragraaf 3.3.3. waarbij per activiteitengroep is aangegeven wat de verschillen zijn met de geraamde baten en lasten.

Omvang jaarrekening

Uw jaarrekening beslaat in totaal 267 pagina’s. Mede gezien de aard en omvang van uw organisatie is dit wel een zeer omvangrijk boekwerk als we dit vergelijken met andere (grotere) gemeenten. Uiteraard is dit niet verboden, of fout, maar wij geven in overweging om de opzet van de jaarrekening, met name de programma’s en de vele tabellen te laten evalueren.

Mogelijk kunnen onderdelen bondiger of worden samengevat, dan wel kan worden verwezen. Uw gemeente kan keuzes maken, zolang de jaarrekening maar voldoet aan de eisen van het BBV (d.w.z. alle verplichte onderdelen moeten in de jaarrekening terugkomen).

4.5.2 Rekening van baten en lasten

Het positieve gerealiseerde resultaat over 2022 bedraagt € 1.849.223 ten opzichte van een bijgestelde begroot voordelig saldo van € 592.844. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	Begroting	Realisatie	Afwijking
Totaal saldo baten en lasten	-1.685	426	2.111
Saldo mutatie reserves	2.278	1.423	-855
Gerealiseerd resultaat	593	1.849	1.256

Kortheidshalve verwijzen wij u verder naar de toelichting op de programmarekening van de jaarrekening 2022. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling volgend jaar in de balans worden verwerkt.

4.6 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente Ameland bedraagt ultimo 2022, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 21.525.058. Hiervan heeft € 17.175.835 betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

* € 1.000	2021	2022	Toe-/afname
Algemene reserves	2.500	2.500	0
Bestemmingsreserves	15.970	17.176	1.206
Saldo rekening	2.200	1.850	-350

Gemeente Ameland heeft een weerstandscapaciteit om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit
Het vrij besteedbaar vermogen is op basis van de Nota reserve en voorzieningen gesteld op € 2,5 miljoen. Uit de risicoanalyse in de paragraaf Weerstandvermogen en risicomanagement blijkt dat de vrije besteedbare reserve meer dan toereikend is om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen.

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit betreft de mogelijkheid om vanuit een verhoging van de belastingen en leges structurele tegenvallers op te vangen. De onbenutte belastingcapaciteit bij gemeente Ameland is meer dan toereikend om structureel financieel nadelig-effect van tegenvallers op te vangen. Ook in de meerjarenbegroting blijft er voldoende ruimte beschikbaar voor structurele weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserve de Waddeneilanden en programma
In 2022 is een nieuwe bestemmingsreserve ingesteld, de reserve projecten Waddeneilanden. In 2020 en 2021 is door het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden een integraal programma opgezet om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden. Door het samenwerkingsverband is alle inbreng van de waddengemeenten (maar ook van betrokken provincies en belangenorganisaties) verwerkt tot een definitief programma. Begin 2022 is het integrale uitvoeringsprogramma in de raad vastgesteld.

De ambities die uit het programma blijken zijn groot: het totale programma omvat projecten die in totaal ca € 36 miljoen kosten en die volgens de planning uitgevoerd worden in de periode 2022 – 2026. En het aandeel voor de gemeente Ameland daarin is niet onaanzienlijk: bij de ‘quick wins’ (de relatief snel te realiseren onderdelen van het programma) zijn er investeringen van € 7,4 miljoen gepland, met een ‘onrendabele top’ (niet door directe inkomsten gedekte investeringen) van € 1,8 miljoen.

Onlangs, medio november 2022 zijn de plannen ingediend bij de rijksoverheid in het kader van de Regiodeal. Anders dan bij het woningbouwprogramma, wordt in het kader van regiodeals een eigen bijdrage verwacht: de rijksoverheid betaalt 50%, de provincie 25% en de gemeenten 25%. Ondanks een aanzienlijke steun van de medeoverheden moeten de Waddeneilanden dus ook zelf substantiële bijdragen leveren.

Ameland heeft voor de (eigen) bijdrage die ze naar verwachting zelf moet gaan leveren een bestemmingsreserve projecten Waddeneiland twv. € 1,8 miljoen gevormd

4.7 Vaste activa

Vaste activa

Bij onze controle op de vaste activa hebben wij de werkzaamheden gedaan op de materiele en immateriële vaste activa. Bij deze werkzaamheden is aandacht besteed aan de juiste en volledige toepassing van de wet- en regelgeving, het bestaan en waardring van de activa. Dit levert de volgende opmerkingen op.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaat uit geactiveerde voorbereidingskosten ten behoeve van de projecten De Step en woonstudio's/flexwoningen. Voor de onderzoeksfase van beide projecten heeft de raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 1.155.000 respectievelijk € 50.000. Bij de realisatie van de projecten, na de onderzoeksfase, worden deze kosten onderdeel van de investering, dan wel als eenmalige kosten afgeboekt ten lasten van de exploitatie wanneer is bepaald dat het project niet wordt uitgevoerd.

De activering van de voorbereidingskrediet voldoet aan het BBV, waaronder een maximale looptijd van activering van 5 jaar.

Materiële vaste activa

In overeenkomstig met de financiële verordening wordt materiele vaste activa gewaardeerd en op afgeschreven. Op de balans volgt de materiele vaste activa de verplichte indeling van het BBV waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen activa voor economisch en maatschappelijk nut. Samen met de toelichting voldoet de materiele activa in jaarrekening aan alle relevante aspecten.

De balanswaarde van de activa eindboekjaar is € 41.415.253. Er is in 2022 voor € 4.550.871 geïnvesteerd. Deze (des)investering is conform de meerjarige investeringsbegroting en bestaat o.a. uit de volgende (des)investeringen: de verduurzaming ambtswoning, de installatie gemeentehuis, de desinvestering van de voormalige loods en de realisatie van de 2^{e} fase woningbouw. De laatste twee mutaties behandelen wij hieronder.

Desinvestering loods

Per 1 januari 2014 is het dienstverband van een wsw-medewerkers overgegaan naar de gemeente Ameland. Sinds 1 september 2021 zijn deze medewerkers verhuist van de Achterdijken 72 (loods) naar de Ballumerbocht. Door deze transitie is de huidige functionaliteit van de loods komen te vervallen.

De gemeenteraad heeft hierop besloten om de loods die bestaat uit een bedrijfspand, opslagruimte, een werkplaats, een kantine en sanitaire voorziening te verkopen. De loods was zo goed als afgeschreven en is verkocht voor € 345.000 wat overeenkomt met de getaxeerde marktwaarde.

2e fase woningbouw
Om het woningtekort op Ameland te bestrijden zijn de maatregelen die nodig zijn om dit te realiseren uitgewerkt in de startersnotitie project woningbouw GWA. In deze notitie wordt o.a. de woonvisie van Ameland beschreven alsmede de uitvoerbaarheid van het wooninitiatief geanalyseerd.

Het project woningbouw GWA is in twee fases uitgevoerd, waarvan de 1e vorig jaar is afgewikkeld. Dit verslagjaar is in kader van de 2e fase € 5.21.432 aan kosten gemaakt voor de realisatie van 26 gemeentelijke woningen. Deze gemeentelijke woningen zijn boekhoudkundig overgeheveld van materiele vaste activa categorie bedrijfsgebouwen naar woonruimte. Bij deze interne overboeking is conform bestuurlijke besluitvorming het onrendabele deel twv. € 1.130.841 ten lasten van de bestemmingsreserve nieuw GWA (€ 390.426) en reserve projecten (€ 740.415) gebracht. Hierdoor is de boekwaarde van de woningruimte op de balans toegenomen met € 4.082.611.

4.8 Energiepark Ballumerbocht BV

In kader van de duurzaamheidstransitie heeft de gemeente Ameland, Amelander Energie Coörporatie U.A en Wetterskip Fryslân B.V. het Energiepark Ballumerbocht B.V. opgericht. Deze nieuwe entiteit waarvan de oprichters een ieder 1/3 eigenaar zijn heeft als doel het bevorderen van de transitie naar het gebruik een de toepassing van duurzame energie.

Het bij de oprichting geplaatste (nog te storten) kapitaal bedraagt € 300.000, verdeelt in drieduizend aandelen. Wij hebben vernomen dat het Energiepark Ballumbocht BV sinds kort haar eigen bankrekening heeft. Daarom is de verwachting dat binnenkort de verrekening van de gemaakte kosten en/of storting van de aandelen gaat plaatsvinden. Naast dat de gemeente Ameland medeoprichter is, is het ook verantwoordelijk voor de administratieve uitvoering.

4.9 Grondexploitaties

Algemeen beeld
Uit onze controle is gebleken dat er een jaarlijkse een analyse van de grondexploitaties wordt gemaakt waarbij de werkelijke realisatie wordt vergeleken met de raming (zijn de eerdere ramingen ook gerealiseerd, dit geeft een beeld of de inschattingen voldoende betrouwbaar zijn).

Belangrijke parameters zijn rente, kosten- en opbrengstenstijgingen. Om een betrouwbare inschatting te kunnen maken over het verwachte resultaat van de grondexploitaties is een periodieke herziening van de grondexploitaties, inclusief de gehanteerde uitgangspunten (de parameters) belangrijk. Wij adviseren om hier aandacht aan te besteden.

Actieve exploitaties
Op de balans van de gemeente Ameland hebben de grondexploitaties ultimo december 2022 een beperkte balansomvang van € 377.235 (2021: € 1.153.832). In totaal zijn ultimo 2022 7 actieve locaties in ontwikkeling. Uit voorzichtigheidsbeginsels is voor het negatieve exploitatiesaldo van verschillende locaties een voorziening, gewaardeerd tegen nominale waarde, van € 1.464.848

gevormd. De voorziening is als correctie (gesaldeerd) op de betreffende grondexploitatie in mindering gebracht.

Trapweg
De grondexploitatie Trapweg is de grootste actieve locatie. In 2022 is € 718.704 aan kosten voor bouwrijp maken en waterbouwkunde gerealiseerd. Doordat de te maken kosten fors hoger uitvallen dan geraamd is hiervoor een verliesvoorziening twv. € 734.935 gevormd. In 2022 is € 795.034 aan grond verkocht.

Foppedunenweg
Deze grondexploitatie is vorig jaar formeel gesloten. Echter, doordat de koper er niet in slaagde om daadwerkelijk een woning te bouwen is het perceel in goed overleg door de gemeente voor dezelfde prijs teruggekocht (€ 133.517). In 2022 zijn er geen verdere kosten gemaakt.

Naar inschatting is het financieel risico gebonden aan deze locatie laag, aangezien het perceel in 2023 alsnog budgetneutraal wordt doorverkocht.

Voorziening verliezen grondexploitatie passivazijde
De commissie BBV schrijft in haar notitie Grondbeleid dat wanneer de voorziening groter is dan de boekwaarde van de betreffende grondexploitaties, dan dient het restant van de voorziening dat groter is dan de boekwaarde niet te worden gesaldeerd, maar aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen te worden gepresenteerd.

Bij gemeente Ameland zijn drie grondexploitaties (Miedenweg, Paasduinweg en Trapweg) met een boekwaard van nihil. Dit zorgt, conform regelgeving, voor een voorziening twv. € 412.514 aan de passivazijde.

Tussentijdse winstneming Smitteweg
In de grondexploitatie aan de Smitteweg zijn zes bouwkavels verkocht en zes kavels overgedragen aan het gemeentelijk woningbedrijf voor in totaal € 282.208.
Voor deze locatie wordt een positief resultaat verwacht, waardoor conform de nadere invulling van het BBV, de notitie grondbeleid een tussentijdse winst naar rato dient te worden genomen. Gemeente Ameland neemt deze tussentijdse winst op basis van het aantal verkochte m2.

In 2022 is € 47.650 als winstdeel genomen, in totaal is t/m dit boekjaar € 176.880 aan tussentijdse winst genomen.

4.10 Voorzieningen

Stand van de voorzieningen
In de jaarrekening 2022 is onder de balanspost voorzieningen een bedrag van € 1.982.195 verantwoord (2021: € 1.459.435). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt.

Egalisatievoorziening en onderhoud voorziening riolering
Gemeente Ameland heeft om pragmatische reden en omdat de egalisatievoorziening riolering en onderhoud voorziening riolering voor een vergelijkbaar doel wordt aangehouden (voornamelijk onderhoud), besloten om voorziening onderhoud te laten vervallen en uit de egalisatievoorziening riolering ook onderhoud te financieren.

Ultimo 2022 bedraagt de waarde van de egalisatievoorziening riolering € 1.569.682.

Voorziening spaarverlof
Op 24 mei 2022 en op 21 december 2022 zijn er bij de Commissie BBV door gemeenten vragen gesteld over de wijze waarop moet worden omgegaan met het vormen van een voorziening voor verlofsparen. De Commissie BBV geeft hierbij een nadere toelichting op de eerdere antwoorden over de vorming van een voorziening voor verlofsparen. Op 25 januari 2023 heeft de Commissie BBV nog een aanscherping gepubliceerd. Uitgangspunt is dat het niet aan de Commissie BBV is om een uitspraak te doen over de te hanteren rekenregels, uitgangspunten en de onderbouwing van deze voorziening. Dat betekent heel concreet dat Ameland- in redelijkheid – zelf de uitgangspunten voor de berekening kan bepalen ten aanzien van het uurtarief, de opbouw/dotatie van het bovenwettelijk spaarverlof en de opname daarvan.

Uw gemeente heeft ultimo december 2022 geen voorziening gevormd.

4.11 ENSIA – informatiebeveiliging

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen. Wel betrekken wij in onze controle op de processen de wijze waarop de digitale gegevensverwerking verloopt

ENSIA
ENSIA (‘eenduidige normatiek single information audit’) is een gezamenlijk project van enkele ministeries en de VNG/gemeenten. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. Hiervoor geldt sinds 2021 de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als norm. Uitgangspunt binnen ENSIA is dat aangesloten wordt op de gemeentelijke P&C-cyclus. Idee daarbij is dat het bestuur meer inzicht krijgt in de stand van zaken van de informatieveiligheid en hier ook beter op kan sturen.

De aanpak van ENSIA door Ameland is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. De ENSIA-vragenlijsten over 2022 (BIG, Suwinet, BRO, BAG, BGT, DigiD) zijn inmiddels ingevuld en waar nodig beschikbaar voor toezichthouders. De controle door de RE op de onderdelen DigiD en Suwinet loopt momenteel. Overigens resulteerde de beoordeling in het voorjaar 2022 (over 2021) in een positief oordeel en leverde geen bevindingen op die nadere actie van de gemeente vergden.

5 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

5.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het Rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening.

De verantwoording over de uitvoering van specifieke regelingen en de besteding van de specifieke subsidies blijkt in de praktijk (blijvend) een complex proces. Niet alleen wij merken dat in onze praktijk, ook de Rijksoverheid ziet dat bij de aanlevering van gegevens.
Daarom brengt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naast de nota Procedure aanlevering verantwoordingsinformatie en de nota Verwachtingen accountantscontrole ook dit jaar weer de Invulwijzer SiSa 2022 uit, een uitgebreid document om het invullen van de SiSa-bijlage goed te begeleiden.

5.2 Toenemend aantal regelingen

Er zijn dit jaar enkele wezenlijke veranderingen, die er mede toe leiden dat het aantal subsidieregelingen waarover Ameland zich moet verantwoorden flink groeit.

Ad-hoc regelingen
De Coronacrisis en de Toeslagen-affaire bij de kinderopvang zorgden in 2020 en 2021 al voor extra regelingen. Het afgelopen jaar zorgden de Oekraïne- en energiecrises ervoor dat het aantal kortlopende regelen nog niet afneemt. In 2022 kwamen er voor Ameland ad-hoc rijksuitkeringen bij: de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, de Aanpak energiearmoede; de Wet inburgering, de Onderwijsroute voor asielstatushouders en verkeersveiligheidsmaatregelen.

Ook dit jaar geldt dat een aantal van deze regelingen snel is ingevoerd, en deze snelheid gaat deels ten koste van zorgvuldigheid. De wijze van verantwoorden is bij de opzet van de regelingen nog niet uitgewerkt en leidt deels tot nadere toelichting of interpretatie achteraf.

Mede daarom is nog niet voor alle regelingen die nu onder de SiSa-systematiek geplaatst zijn nu al bestedingsgegevens in de SiSa-bijlage opgenomen. Het omzetten van rijksregelingen in gemeentelijk beleid vergt tijd, daarom zijn voor sommige nieuwe regelingen nog geen prestaties en bestedingen verantwoord.

Evaluatie
Overigens wordt de gehele werkwijze rondom SiSa, nu blijkt dat de groei van het aantal Sisa-regelingen voor een deel structureel is, ook op rijksniveau (door de commissie Bado) nader bekeken. Zowel de feitelijke handwijze rondom afzonderlijke regelingen (zijn de regelingen en instructies bij met name de ad-hoc regelingen wel kwalitatief genoeg) als de systematiek als geheel (is SiSa op deze wijze, gecombineerd met de jaarrekening, nog wel uitvoerbaar).

5.3 Projectverantwoordelijkheid in relatie met SiSa

Met de invoering van de SiSa-systematiek beoogde de rijksoverheid een uniformering en – in die gedachtegang – ook versimpeling van het verantwoordingstraject en controletraject voor rijkssubsidies (en bij enkele regelingen ook provinciale subsidies). Deze voordelen zijn er zeker; de werkwijze heeft echter ook enkele nadelen. Een ervan is het technische karakter van de verantwoording (de SiSa-bijlage in de jaarrekening is lastig om te begrijpen voor een gemiddelde gebruiker van een jaarrekening). De ander is het feit dat verantwoording van veel subsidieregelingen op één moment komt, en juist in de jaarrekeningtijd.

Deze aspecten zorgen ervoor dat er voor de verantwoording sterk geleund wordt op de deskundigheid van de afdeling Financiën; hoewel begrijpelijk moet wat ons betreft de eindverantwoordelijkheid voor de verantwoording van de verschillende regelingen c.q. projecten niet liggen bij Financiën, maar nadrukkelijk neergelegd worden bij de beleidsafdelingen.

5.4 Specifieke attentiepunten

Met de toename van het aantal SiSa-regelingen blijken ook een aantal specifieke onderwerpen weer actueel te worden:

- **het bestedingsbegrip**. Gelden van de gemeente worden pas aangemerkt als besteed als de prestatie die met de gelden wordt beoogd feitelijk geleverd is. Een juiste toepassing hiervan is in een aantal gevallen kritisch als de uitvoering van een regeling wordt neergelegd bij een derde partij, veelal een gesubsidieerde instelling. Als de subsidie op jaarbasis wordt gegeven komt het voor dat de jaarverantwoording van de instelling nog niet beschikbaar is bij het opstellen van de SiSa-bijlage, en dus de besteding daarmee niet aangetoond kan worden. Er zal dan ander, aanvullend bewijs moeten worden verzameld om de juiste besteding van de gelden te kunnen aantonen. Dit vraagstuk speelde dit jaar onder meer bij de OAB-regeling 2019-2022, een subsidieregeling die dit jaar na een looptijd van 4 jaar ‘afgerekend’ moet worden.
- **het opnemen van eigen uren in de kosten**. In een aantal regelingen is het toegestaan kosten van de inzet van eigen personeel op te nemen in de SiSa-verantwoording. Maar dat stelt wel eisen aan de registratie van deze uren: a-tempo vastleggen van de uren, onafhankelijke beoordeling en adequaat verzamelen van de registraties is nodig. Alhoewel tijdschrijving bij veel gemeenten ver verleden tijd is, is dit bij de gemeente Ameland niet het geval. Dit bleek uit de verantwoording van de Oekraïneregeling, waar het toegestaan was om in het kader van de voorbereiding de inzet van eigen medewerkers aan te merken als subsidiabele kosten.

5.5 Tabel van fouten en onzekerheden

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. De hiervoor genoemde aspecten hebben geen effect op de juistheid van de gepresenteerde SiSa-gegevens voor die regelingen. Ook zijn wij van mening dat de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand zijn gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen, dit jaar aanzienlijk uitgebreid door de nieuwe regelingen en de uitgebreidere meldingen bij een aantal regelingen, hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

6 OVERIGE CONTROLEBEVINDINGEN

6.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministerssalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd. Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de specifieke regels.

6.2 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw directie overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen en schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6.3 Fraude en continuïteit onderwerp in de verklaring

Onze beroepsorganisatie NBA heeft vorig jaar aan de tweede kamer toegezegd dat accountants expliciet toelichting gaan geven over hun werkzaamheden voor en bevindingen over de onderwerpen fraude en continuïteit. Achtergrond bij deze ontwikkeling is dat de rijksoverheid, en breder het maatschappelijk verkeer, verwacht dat de accountant – naast zijn controle van de jaarrekening en het oordeel daarover – bij zijn controlewerkzaamheden ook altijd deze onderwerpen in zijn controle betrekt en daarbij bevindingen heeft die nuttig/nodig zijn voor de gebruiker van de controleverklaring.

Dit heeft ertoe geleid dat de controlestandaarden op deze gebieden zijn uitgebreid en in de controleverklaring bij de jaarrekening van uw gemeente twee nieuwe secties zijn opgenomen, te weten:

- Controleaanpak frauderisico's;
- Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

In deze secties wordt ingegaan welke risico's wij zien ten aanzien van beide onderwerpen, alsmede welke controlewerkzaamheden wij hebben uitgevoerd om deze risico's af te dekken. Waar nodig hebben wij in onze controleverklaring verwezen naar toelichtingen over deze onderwerpen in het jaarverslag en/of de jaarrekening.

7 ACTUELE ONTWIKKELINGEN

7.1 Handreiking Uniform Control Framework

Veel gemeenten zijn bezig om de interne beheersing binnen de organisatie verder te ontwikkelen en uit te bouwen. Een vorm waarin dit gedaan kan worden is het 'control framework'. De directe aanleiding om het control framework verder te ontwikkelen is de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording per 2023.

Om gemeenten meer richting te geven aan de inrichting van het control framework en de keuzes die hierbij gemaakt kunnen worden, heeft de commissie BADO een handreiking opgesteld voor het ontwikkelen van interne controle frameworks bij gemeenten. De handreiking geeft gemeenten op hoofdlijnen inzicht in hoe ze kunnen nadenken over het voor hen meest passende interne controleraamwerk. De notitie is downloaden op de website van de Commissie BADO.

De Commissie BADO zal naar aanleiding van deze notitie bezien of een inventarisatie van best practices kan worden gemaakt, zodat aan hand van praktijkvoorbeelden meer diepgang gegeven kan worden aan de verdere uitwerking en toepassing van een control framework.

7.2 Invoering Omgevingswet is een feit

Na een invoeringsproces dat enkele jaren heeft geduurd, is de Omgevingswet dan toch een feit. Op 14 maart 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Hiermee is er duidelijkheid gekomen over de invoeringsdatum en ook geborgd dat gemeenten voldoende voorbereidingstijd hebben. Om gemeenten te ondersteunen bij de invoering van de Omgevingswet, heeft de VNG een zogenaamde self-assessment gelanceerd onder de naam Klaar voor de Start. Aan de hand van een aantal stellingen langs negen thema's krijgt u inzicht waar uw gemeente staat richting inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar ook voor de periode daarna. Het self-assessment kunt u vinden op www.omgevingswet.vng.nl.

7.3 Aanpassingen in Notitie Overhead

De notitie Overhead van de commissie BBV is geactualiseerd. Een belangrijke aanpassing is de definitie van het begrip overhead zelf. Ook zijn er voorbeelden toegevoegd die antwoord geven op actuele vraagstukken. Het concept van de notitie is inmiddels voorgelegd ter consultatie via de website van de commissie BBV. De definitieve versie van de notitie verschijnt naar verwachting eind juni 2023 en wordt van toepassing met ingang van de begroting 2024.

7.4 Duurzaamheidsverslaggeving komt eraan

Het thema duurzaamheid wordt steeds belangrijker in de jaarverslagen van overheden en organisaties. Hierbij speelt het begrip ESG een belangrijke rol. Hierbij staat ESG voor Environment, Social en Governance.

Voor uw gemeente kunnen bijvoorbeeld ESG-normen worden gebruikt om te meten hoe duurzaam en maatschappelijk verantwoord uw gemeente is. Dit kan bijvoorbeeld omvatten hoe de gemeente omgaat met klimaatverandering, hoe ze de leefkwaliteit verbetert voor haar inwoners, hoe transparant en effectief de gemeentelijke bestuursstijl is, en hoe ze omgaat met diversiteit en inclusie.

Duurzaamheidsinformatie in jaarverslagen van bedrijven met meer dan 250 medewerkers moet vanaf 2025 zelfs verplicht getoetst worden door accountants (op basis van de zogeheten Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)). Het door de accountant gecontroleerde en goedgekeurde jaarverslag moet helderheid geven over doelstellingen, strategie en voortgang op de belangrijkste prestatie-indicatoren van haar ESG-doelen. Verder moeten de bedrijven inzicht geven in hun toekomst op het vlak van duurzaamheid.
Het is onze verwachting dat de CSRD binnen afzienbare tijd ook van toepassing wordt voor maatschappelijke organisatie, zoals gemeenten.

7.5 Adviesrapport 'Elke regio telt'

Drie adviesraden, te weten de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (RLI), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) hebben een adviesrapport uitgebracht onder de naam 'Elke regio telt'. Dit rapport staat stil bij regionale verschillen in welvaart en welzijn en de rol die de overheid daarbij speelt.
Om de onwenselijke brede welvaartsverschillen in Nederland tegen te gaan, adviseren de raden het volgende:

- Herijk de reguliere beleids- en investeringslogica van het rijk, door het rijksbeleid te richten op brede welvaart in álle regio's en het mogelijk maken om budgetten te bundelen.
- Investeer in langjarige en substantiële programma's voor regionale ontwikkeling, door regio's kansenagenda's te laten ontwikkelen voor een grotere brede welvaart en als rijksoverheid langjarige investeringsbudgetten beschikbaar te stellen.
- Werk aan een vitale relatie tussen regio's en de rijksoverheid door te werken aan een modern spreidingsbeleid en het realiseren van vertegenwoordiging van regio's bij het Rijk en van de rijksoverheid in regio's.

De uitkomsten van dit adviesrapport kunnen mogelijk een belangrijk effect hebben op uw regio en de herziening van de financiële verhoudingen vanaf 2026. Het kabinet heeft aangegeven om nog voor het zomerreces een reactie naar de Kamer te sturen.

8 CONCLUSIE

8.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheden

Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties. De belangrijkste controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid zijn:

- (beperkte) onzekerheid rondom de besteding van pgb-gelden aangezien de SVB geen goedkeurende controleverklaring voor de rechtmatigheid heeft gekregen;
- er is onzekerheid met betrekking tot de volledigheid van de forensen- en toeristenbelasting. Immers de volledigheid van de opbrengst is, ondanks de getroffen interne controlemaatregelen, nooit geheel zeker. Deze onzekerheid blijft echter wel binnen de marge van de goedkeuringstolerantie en heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring;
- rechtmatigheidsfout van maximaal € 10.000 voor kredietoverschrijding van twee investeringen.
- foutieve toepassing van het stelsel van baten en lasten op de rijksmiddelen i.k.v. de noodopvang Oekraïners (€ 43.000).

De fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid en getrouwheid blijven onder de 1% voor fouten (€ 315.000) resp. 3% onzekerheden (€ 945.000) voor goedkeuringstolerantie.

8.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2022 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening 2022 dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in de het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd.

Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Sisa Tabel fouten en onzekerheden 2022

Sisa Tabel fouten en onzekerheden 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2022

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag:	*Gemeente*
Naam berichtgever:	*Gemeente Ameland*
Berichtgevercode:	*060060*
Rapportage-periode:	*2022*

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 23

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Fouten en onzekerheden 2022

Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A13	1	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Fout		geen opmerking
A13	2	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Onzekerheid		geen opmerking
A16	1	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout		geen opmerking
A16	2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid		geen opmerking
B2	1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout		geen opmerking
B2	2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid		geen opmerking
C55	1	Aanpak energiearmoede	Fout		geen opmerking
C55	2	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid		geen opmerking
C62	1	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout		geen opmerking
C62	2	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid		geen opmerking
D8	1	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Fout		geen opmerking
D8	2	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Onzekerheid		geen opmerking
D14	1	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout		geen opmerking
D14	2	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid		geen opmerking
E84	1	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout		geen opmerking
E84	2	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Onzekerheid		geen opmerking
G2	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G2	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G2	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G2	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G3	1	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G3	2	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G3	3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G3	4	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G3	5	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G3	6	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking

G3	7	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G3	8	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G3	9	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G3	10	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	5	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	6	Tozo 2_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	7	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	8	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	9	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	10	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	11	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	12	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	13	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	14	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G4	15	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G4	16	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G10	1	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G10	2	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G12	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G12	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G12	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G12	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G13	1	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G13	2	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
G13	3	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerking
G13	4	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerking
H4	1	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout		geen opmerking
H4	2	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid		geen opmerking
H8	1	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Fout		geen opmerking
H8	2	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Onzekerheid		geen opmerking
H12	1	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Fout		geen opmerking
H12	2	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Onzekerheid		geen opmerking
L9	1	Incidentele specifieke uitkering voor coördinatiepromotie van Waddenzee Werelderfgoed	Fout		geen opmerking
L9	2	Incidentele specifieke uitkering voor coördinatiepromotie van Waddenzee Werelderfgoed	Onzekerheid		geen opmerking